

Nr 336.

Av herr **Lindblad m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 och 2 §§ förordningen den 16 maj 1930 (nr 161) om fördelning av automobilskattemedel.*

Enligt nu gällande grunder för automobilskattemedlens fördelning skola i första hand av dessa medel bestridas vissa utgifter för olika vägändamål. Statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet har i sitt förslag under sjätte huvudtiteln föreslagit väsentliga utökningar av dessa anslag. Detta förslag innebär att följande nya utgifter för väghållningen å landsbygden skola bestridas av automobilskattemedel, innan fördelningen av sagda medel mellan landsbygd och stad äger rum, nämligen för vägunderhåll å landsbygden kr. 7,800,000, för vägorganisationerna o. s. v. kr. 333,000, och för byggandet av landsvägar och vanliga bygdevägar kr. 5,250,000. Summa kr. 13,383,000, som förut uttagits ur den vanliga statsbeskattningen. Den föreslagna nya automobilskatten, som beräknas inbringa 15 milj. kr., kommer således väsentligen att åtgå för täckandet av sagda utgifter.

Vad som därefter återstår av dessa medel fördelas med 80 % till landsbygden, för förbättring och underhåll av för den allmänna samfärdseln särskilt betydelsefulla vägar och broar, samt 20 % till rikets städer, för att användas till dessas gatu- och väghållning. Av landsbygdens andel avsättes 15 % (landsbygdens utjämningsandel), och av städernas andel avsättes 20 % (städernas utjämningsandel), att i utjämningsyfte fördelas på sätt Kungl. Maj:t förordnar.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 176 föreslås att städernas utjämningsandel höjes från nuvarande 20 % till 35 %. I fråga om landsbygdens utjämningsandel, 15 %, föreslås ingen ändring. Städernas ordinarie andel, nu 80 %, som städerna haft att räkna med som säker inkomst vid uppgörandet av sina budgetförslag, skulle således sänkas till 65 %. Om regeringens förslag på denna punkt vinner riksdagens bifall kommer detta att väcka besvikelse hos många av landets städer. Och detta inte endast beträffande de största städerna.

Motiveringen för regeringens förslag är, att det f. n. ligger inne framställningar om anslag ur städernas utjämningsandel till så stora belopp, att desamma inte under den närmaste tiden kunna tillgodoses utan väsentlig höjning av sagda andel. Det är riktigt att den ständigt ökade biltrafiken medfört stora

krav på städerna med stigande utgifter i fråga om gatu- och väghållningens ordnande. Men detta gäller alla städer utan undantag. Även städernas ordinarie andel av automobilskattemedlen är otillräcklig, och förhållandet upphjälpes inte genom att minska denna andel och öka utjämningsandelen, som för övrigt måste komma att medföra ytterligt ökade krav på denna senare andel. För städerna i allmänhet är det av stort intresse att kunna räkna någorlunda bestämda belopp av dessa medel vid uppgörandet av sina budgetförslag och ej behöva förlita till den obestämda faktorn, som utgöres av extra tilldelning av utjämningsandelen, och som tydligen endast torde komma ett fåtal städer tillgodo varje år. Utjämningsandelen, ur vilken anslag skola tagas för fyllandet av vissa speciella behov ifråga om gatu- och vägarbete, bör inte uppgå till för hög procent av de till städernas förfogande stående automobilskattemedlen. Redan den nuvarande procentsatsen, 20 %, torde anses vara väl hög (för landsbygden uppgår den endast till 15 %), och det föreliggande regeringsförslaget, 35 %, över $\frac{1}{3}$ av hela beloppet, är orimligt högt.

I stället för minskning tala starka skäl för en ökning av städernas ordinarie andel av automobilskattemedlen. Den ökade biltrafiken gör att underhållet av makadamiserade gator och vägar blir mycket kostsamt. Och dock blir körbanan med denna beläggning mycket fort hålig och gropig. Behovet av ökad permanentbeläggning är därför stort. Men detta kan inte ske i raskare takt än som städernas ekonomiska resurser medgiva. Ständigt tillkomma också nya områden med stora utgifter för nya gatu- och väganläggningar och desammas underhåll. Som exempel för städernas omfattande gatu- och vägarbeten vilja vi framhålla, att Malmö stads egna utgifter (uttaxerade medel, låne- och kapitalmedel) uppgingo under år 1931 till kr. 1,328,000. Härtill komma de arbeten som utfördes med automobilskattemedel. Malmö stads ordinarie tilldelning av sagda medel uppgick samma år till kr. 468,000. Av Malmö stads 1,654,000 kvm. gator och vägar voro vid slutet av år 1930 endast 677,000 permanentbelagda. Allt det övriga var fortfarande makadamiserat och till viss mindre del belagt med s. k. fältsten. Trots nämnda utgifter för ifrågavarande stad äro många starkt trafikerade gator och vägar ofta i mycket sämre skick än landsbygdens vägar. Samma behov av trafikledernas förbättring förefinnes i övriga städer. I Göteborg finnas beslutade men ej utförda gatuarbeten till ett belopp av kr. 1,880,800, och planerade arbeten till ett belopp av kr. 2,056,000, vilka äro avsedda skola bekostas av automobilskattemedel. Beträffande Göteborg kan i samband härmed framhållas, att den planerade och snarast möjligt erforderliga nya trafikförbindelsen mellan älvstränderna, vilken torde komma att kosta 20 å 25 milj. kr., är av sådan vikt och betydelse för automobiltrafiken, att bilskattemedel i stor utsträckning här böra ifrågakomma.

Skulle nu städernas ordinarie andel av automobilskattemedlen minskas, betyder detta för många städer ytterligare försämrade förhållanden och ökade krav på höjning av den kommunala skattebördan. Och detta trots att automobilskatten, enligt ett annat regerings förslag, väsentligt skulle höjas.

Vi vilja även med några siffror belysa förhållandet mellan erlagd automobilskatt och tilldelade automobilskattemedel beträffande städerna, och vi taga även här Malmö och Göteborg som exempel. Enligt en i svenska vägföreningens tidskrift nr 6 för år 1931 intagen redogörelse för de under budgetåret 1930—1931 i statskassan influtna automobilskattemedel, kr. 51,439,005:03, utgjorde

fordonsskatten	kr. 17,556,575:05	eller cirka 34,1 %,
skatten å gummiringar	» 7,377,036:22	» » 14,4 » och
bensinskatten	» 26,505,393:76	» » 51,5 ».

Samma budgetår erlades från Malmö stad i fordonsskatt kr. 553,534:86 och från Göteborgs stad kr. 825,894. Antages, att skatten å gummiringar och bensin utgör samma procenttal som för landet i sin helhet, skulle Malmö stad av ovannämnda skattemedels totalbelopp hava erlagt kr. 1,621,357 och Göteborgs kr. 2,420,000. De Malmö stad tilldelade ordinarie automobilskattemedlen uppgingo år 1931 till kr. 467,881:10, eller till endast c:a 28.8 % av det erlagda beloppet. För Göteborg uppgingo samma medel till kr. 675,288:03, eller c:a 28 % av erlagd skatt. Med den av regeringen föreslagna nya skatten å fordon, bensin och gummiringar, 23.1 % förhöjning av nuvarande skatt, skulle nämnda skattemedels totalbelopp för Malmö stad uppgå till kr. 1,995,890 och för Göteborgs stad till kr. 2,979,020.

Samtidigt kommer regeringens förslag att medföra en även absolut minskning i tilldelningen av automobilskattemedlens ordinarie andel för städerna. Denna skulle minskas med kr. 832,690, från kr. 8,436,000 budgetåret 1931—1932 till kr. 7,603,310 budgetåret 1932—1933, således med cirka 9,9 %. Om detta procenttal för hela landet lägges till grund för beräkningen av Malmö och Göteborgs tilldelning av ordinarie automobilskattemedel, blir resultatet följande. Trots att Malmö skulle erlägga ett till kr. 1,995,890 och Göteborg ett till kr. 2,979,020 förhöjt skattebelopp, erhåller Malmö i ordinarie andel av automobilskattemedlen endast kr. 421,561 och Göteborg endast kr. 608,434. Detta innebär för båda städerna inte mera än cirka 21 %, eller i stort sett endast $\frac{1}{5}$ av erlagd automobilskatt.

Vad som här är anfört beträffande Malmö och Göteborg torde vara tillämpligt för i stort sett även övriga städer.

Skäl föreligga, icke minst med hänsyn till regeringens förslag beträffande höjda automobilskatter, för ökning av städernas andel av automobilskattemedlen. Vi framställa emellertid inte något yrkande härom, men då vi anse att städerna inte böra bli sämre ställda än förut, i fråga om deras ordinarie tilldelning av sagda medel, föreslå vi att städernas ordinarie andel av automobilskattemedlen må som förut utgå med 80 %.

Med stöd av vad som nu anförts hemställa vi att riksdagen måtte besluta,

att, därest riksdagen bifaller Kungl. Maj:ts proposition nr 176, om förslag till ändrad lydelse av 1 och 2 §§ förordningen

den 16 maj 1930 (nr 161) om fördelning av automobilskatte-
medel, § 2 i nämnda förordning måtte erhålla följande lydelse:

§ 2.

Av städerna tillkommande andel av skattemedlen skola åttio
procent fördelas mellan de särskilda städerna i förhållande till
de belopp, som från dem influtit i automobilskatt.

Angående fördelningen av återstående tjugu procent förord-
nar Konungen.

A. C. Lindblad.

G. W. Hansson.

Edg. Sjödahl.